

Zitting 1976–1977

14 342 (R 1061)

Machtiging tot instelling van een visserijzone

14 343

Wijziging van de Visserijwet 1963

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 25 maart 1977

De bijzondere commissie¹ belast met het voorbereidend onderzoek van deze beide wetsontwerpen, brengt hierover het navolgende verslag uit.

De instelling van de 200-mijlszone

Gelet op de omstandigheid dat vooruitlopend op het tot stand komen van een mondiaal Verdrag tal van vooraanstaande visserijmogendheden zijn overgegaan of zullen overgaan tot het instellen van een exclusieve visserijzone van 200 zeemijlen, getuigt het van werkelijkheidszin – zo werd opgemerkt vanuit de fracties van K.V.P., A.R.P en C.H.U. – dat de Raad van Ministers van de EEG besloot om met ingang van 1 januari 1977 over te gaan tot instelling van een visserijzone tot maximaal 200 zeemijlen uit de kust van alle lid-staten van de Gemeenschap. De genoemde leden onderschreven de mening dat het Koninkrijk zich met de grootste voortvarendheid aan de gemeenschapsregels dient aan te passen.

Is er overigens tussen de lid-staten onderling dan wel binnen de Raad van Ministers van de EEG overleg geweest om voor alle betrokken lid-staten tot een gelijklopende tekst te komen? Zo ja, was het resultaat dan substantieel gelijk aan de tekst van artikel 1 van het ontwerp? Indien geen overleg is gevoerd over de redactie van de tekst van artikel 1, kunnen de Ministers dan niettemin aangeven of – en zo ja waarin – de tekst van de afzonderlijke staten in feite afwijkt van artikel 1 van het ontwerp van wet?

De leden van de fractie van de P.v.d.A. betreurden met de Minister dat het niet mogelijk is gebleken om in het kader van de zeerechtconferentie van de Verenigde Naties, welke van 2 augustus tot 17 september 1976 haar vierde zitting heeft gehouden te New York tot overeenstemming te geraken over het nieuwe regime inzake het zeerecht. Hiermee zijn ook volgens deze leden belangrijke vragen buiten beschouwing gebleven.

Genoemde leden hadden zeker meer inzicht willen hebben met betrekking tot de vragen:

- aan wie hoort de zee? behoort ze aan alle volkeren of behoort ze aan niemand?
- tot hoever in zee strekt de macht van een staat?
- tot hoever in zee kan een land exclusieve rechten doen gelden op visstapels buiten zijn kustwateren, of op mineralen en olie in de bodem? wat is het verschil tussen bodemrechten en andere rechten?

¹ Samenstelling: Jongeling GPV, Tuijnman (VVD), Tolman (CHU), Notenboom (KVP), Van Rossum (SGP), Laban (PvdA), Dankert (PvdA), Van der Lek (PSP), Scholten (ARP), Meis (CPN), Roels (PvdA), Waalkens (VVD), Keja (VVD), Van der Sanden (KVP), Van Zeil (KVP), De Boer (ARP), voorzitter, Beuker (RKPN), Beekmans (D'66), Waltmans (PPR), Hartmeijer (PvdA), De Koning (BP), Van der Hek (PvdA), Koningh (DS'70) en Van den Broek (KVP).

- wat zijn de rechten van koopvaardij- en oorlogsschepen?
- hoe moet worden tegemoet gekomen aan de noden van de van zee afgesloten staten?

Kan worden aangegeven welke betekenis in de toekomst de onderhandelingen zullen hebben in het kader van de VN-zeerechtconferentie, nu zeer vele landen overgaan tot de instelling van 200 mijlszones? Kan in dit verband een schatting worden gemaakt van het gedeelte van de totale voorraden aan vis en bodemrijksdommen binnen de te vormen 200 mijlszones en van het gedeelte van de Free- for All-gebieden?

Regelmatig worden termen gehanteerd in de discussie over het beheer van de wereldzeeën, zoals visserijzone, economische zone en continentaal plat. De leden nu aan het woord verzochten de Regering deze termen te onderschrijven en aan te geven welke rechten kuststaten ten aanzien van deze gebieden naar het oordeel van de Regering kunnen doen gelden. Zij vernamen graag van de bewindslieden waarom in dit ontwerp uitgegaan wordt van een visserijzone en niet van een economische zone, zoals door andere landen wel is gedaan. Heeft dit punt ook meegespeeld bij de besprekingen in de EEG?

De genoemde leden vroegen naar een «kwantitatief» overzicht per vissoort waarin wordt aangegeven wat de gevolgen zijn bij instelling van de 200 mijlszones door niet EEG-staten voor de visserijbelangen van de afzonderlijke EEG-staten.

Voorts stelden zij de vraag aan de orde of door de overgang van het Conventie-systeem met betrekking tot quotering naar het EEG-200 mijls-systeem een aantal zones op volle zee wel onder het eerste maar niet onder het tweede systeem vallen. Zij vroegen zich af of in dit verband ook na 1 januari 1978 een actieve rol zou kunnen zijn weggelegd voor de Noord-West-Atlantische- en de Noord-Oost-Atlantische Visserij Commissies. Was het immers niet de doelstelling van deze commissies om overbevising van de gehele Atlantische Oceaan te voorkomen? En zou de instelling van een visserijzone door de Atlantische Staten deze doelstelling niet kunnen doorkruisen? De leden nu aan het woord wezen hierbij ook op hun vraagstelling ten deze bij de begroting van CRM.

Kunnen de bewindslieden verder informatie verschaffen over de verdeling van de visvoorraden die zich in het Middellandse Zeegebied bevinden, voor zover daar EEG-partners bij betrokken zijn?

De leden van de V.V.D.-fractie stemden in met de voorgestelde machtiging tot instelling van een visserijzone. Zij betreurden met de bewindslieden de gang van zaken op de derde conferentie van de VN over het zeerecht die in 1976 in New York werd gehouden. Zij onderschreven de onontkoombare noodzaak voor ons land om op de kortst mogelijke termijn over te gaan tot het instellen van een 200-mijlszone als hier bedoeld.

De hier sprekende leden wilden van hun kant onder de aandacht brengen dat de instelling van een 200-mijlszone er – hoe dan ook – niet toe mag leiden, dat rechten van de Nederlandse vissers zullen moeten worden prijsgegeven vanwege het ontbreken van een interne regeling voor de EEG-watervissen.

De leden van de C.P.N.-fractie vroegen zich af in hoeverre de instelling van de 200-mijls visserijzone een stap is in de «ontwikkeling waarbij de kuststaten over een zone tot maximaal 200 zeemijlen uit hun kust bevoegdheden opeisen op economisch gebied». Zien de bewindslieden in de (nabije) toekomst als gevolg van de totstandkoming van de visserijzone ontwikkelingen ten aanzien van de exploitatie van niet-levende rijksdommen in deze zone?

De leden van de P.P.R.-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van de inhoud van deze beide wetsontwerpen. Ten aanzien van de inhoud ervan verklaarden zij zich in principe akkoord, met name voor wat betreft de

instelling van een visserijzone tot maximaal 200 mijl uit de kust. Zij informeerden welke invloed de instelling van een visserijzone heeft op de mogelijkheden off-shore activiteiten te controleren. Te denken valt aan milieu-beschermende maatregelen en controle op illegale praktijken.

Is de Nederlandse Regering voornemens de gehele visserijproblematiek op de vervolgconferentie van de CEVS te Belgrado aan de orde te stellen, met het oogmerk te komen tot een algemene regeling voor de Europese landen, de Verenigde Staten en Canada?

De leden van de fracties van de S.G.P. en DS'70 stelden voorop dat instelling van een 200-mijlszone onder de huidige omstandigheden ten zeerste gewenst is ten einde vissersvaartuigen uit derde landen te kunnen weren. Aan de instelling van 200-mijlszones door de EEG-lid-staten kleeft echter het duidelijk gevaar dat de andere lid-staten bij ontbreken van een goede interne regeling voor de EEG-wateren beperkende maatregelen gaan treffen, die de visserij door Nederlandse vaartuigen in hun wateren onmogelijk maakt. De houding van de Ierse regering, zoals deze de laatste tijd naar voren komt, versterkt die vrees.

Voor Noorwegen was indertijd juist de breedte van de visserijzone een van de grote struikelblokken, voor de toetreding tot de EEG. Is het mogelijk dat de thans gewijzigde situatie de Noren tot andere gedachten kan brengen, waardoor bovendien de Europese viswateren aanzienlijk zullen worden uitgebreid? Met Noorwegen moet toch onderhandeld worden als een land, dat thans buiten de EEG staat. Kan dan tevens gepolst worden of Noorwegen, dat economisch dichterbij de EEG staat dan Portugal of Griekenland, alsnog een lidmaatschap overweegt?

De leden nu aan het woord stelden ten slotte de vraag welke gevolgen de inwerkingtreding van dit wetsontwerp na aanvaarding zal hebben ten aanzien van de internationaal overeengekomen verdragen, welke verder reiken dan de EEG. De vraag is: Vervallen de betreffende tractaten automatisch of blijven deze gehandhaafd en – zo ja – in hoeverre kan in dat geval sprake zijn van doorkruising van de tractaten met de EEG-regels?

De afspraken met derde landen

De leden van de P.v.d.A. vernamen graag van de Minister welke afspraken er gemaakt zijn in EEG-verband over de financiële consequenties die zullen optreden indien aan internationale mededinging het hoofd geboden moet worden.

Kan de Minister een overzicht geven van tot nu toe tussen de Gemeenschap en derde landen tot stand gekomen visserij-overeenkomsten? Met welke landen wordt er nog onderhandeld?

Op welke wijze worden/zijn bilaterale overeenkomsten van afzonderlijke EEG-lid-staten met deze landen voortgezet in Gemeenschapsovereenkomsten met die derde landen?

Ziet de bewindsman de EEG-overeenkomst met de Russen met betrekking tot de vergunning voor 47 schepen als een basis van erkenning van de Gemeenschap als kuststaat?

Tijdelijke nationale maatregelen

Wanneer men langer nadenkt, dan past tegen de achtergrond van de moeilijke discussies in de Raad van Ministers van de EEG over het tot stand brengen van een objectief intern communautair visserij-regime de vraag – zo werd betoogd vanuit de fracties van K.V.P., A.R.P. en C.H.U. – of het treffen van maatregelen door de landen zelf – zij het tijdelijk – niet erger kan worden dan de kwaal. Indien aan lid-staten als bij voorbeeld het Verenigd Koninkrijk en Ierland de kans wordt geboden om in de «eigen» visserijzone eigendunkelijk vangstbeperkende maatregelen te treffen hetzij ten aanzien

van «quota», «tijd» of «plaats», dan ziet het er voor de andere partners niet best uit. Dan is het hek van de dam. Er moet dan ernstig rekening worden gehouden met belemmeringen, die o.a. onze visserij zeer zullen benadelen, zo niet onmogelijk zullen maken.

Een andere kwestie in dit verband is hoe een nationale bevoegdheid om zelf regelen te stellen zich verdraagt met het Verdrag van Rome en artikel 2 van de «Verordening no. 2141/70 van de Raad van oktober 1970», waarbij voor de lid-staten de toegang tot elkaars wateren en de bevisserij van elkaars visgronden *op voet van gelijkheid* werd veilig gesteld. Daarbij sluiten èn het Verdrag èn Verordening no. 2141/70 elke vorm van discriminatie uit, ook al zou die discriminatie maar tijdelijk zijn. «Tijdelijk» is een rekbaar begrip. In hoeverre staat het onomstotelijk vast dat eventuele tijdelijke nationale maatregelen in eerder vermelde zin automatisch en tegelijk zullen worden ingetrokken als de verhouding tussen de EEG en haar lid-staten enerzijds en de Noordoost Atlantische Visserijcommissie anderzijds zal zijn geregeld?

Het zou voor het Nederlandse bedrijfsleven in al zijn geledingen bijzonder geruststellend zijn, indien de bewindslieden erin zouden slagen om alle zorgen terzake, als zijnde volstrekt ongegrond, weg te nemen.

De leden van de P.v.d.A. vroegen naar de stand van zaken in de onderhandelingen met betrekking tot de onderlinge verdeling van de wateren en de vangsten van de EEG-staten. Is daarbij ook gesproken over bepaalde voorrechten van de kustvisserij en kan nu reeds worden aangegeven welke gevolgen dit zal hebben voor de Nederlandse visserij?

De leden van de C.P.N.-fractie merkten op dat sinds de totstandkoming van de EEG-visserijzone van 200 mijl belangrijke deelnemers binnen de EEG zoals Ierland en Groot-Brittannië maatregelen hebben genomen, die neerkomen op bescherming van de eigen nationale visserij en het weren van schepen met een bepaald vermogen of afmeting. Hiermee wordt naar de mening van deze leden bevestigd dat ook het gehele gemeenschappelijke EEG-visserijbeleid op losse schroeven staat. Het is de hoogste tijd dat de bewindslieden maatregelen nemen, die gericht zijn op de bescherming van de Nederlandse visserijvloot en zijn bemanning. Welke maatregelen denkt men te nemen om het «Europese toezicht» op naleving van de quoterings-afspraken in de Ierse wateren uit te oefenen?

De leden van de fracties van de S.G.P. en DS'70 vroegen hoe de bewindslieden de zogenaamde non-discriminatoire basis beoordelen waarop de Ierse regering een aantal beperkingen heeft ingesteld voor de visserij in een zone van 50 tot 150 mijl uit de Ierse kust. Bedoeld is met name het verbod om binnen die zone te vissen met vaartuigen langer dan 33 m of meer dan 1100 pk. Is het te verifiëren dat de Ierse vloot op vermoedelijk één schip na in zijn geheel binnen deze norm valt terwijl de Nederlandse, Franse en Duitse trawlervloot, er buiten vallen? Kan dan wel gesteld worden dat deze maatregel een non-discriminatoire karakter heeft? Moet dan bovendien niet betwijfeld worden of dit voor de visstand een conserverend effect zal hebben? Immers, de lengte van een vissersvaartuig behoeft toch niet bij voorbaat bepalend te zijn voor de vangstcapaciteit? Het motorvermogen evenmin aangezien de capaciteit toch ook samenhangt met het type visserij dat uitgeoefend wordt?

Is men zich aan Ierse zijde wel terdege bewust dat de purse seine visserij een zeer effectieve vorm van visserij is, die toch ook door Ierse vissers beoefend wordt? Is de purse seine visserij niet in belangrijke mate de oorzaak geweest van de overbevissing van de haring in de Noordzee en in de Atlantico-Scandische wateren? Is het niet algemeen bekend, dat Noren en Denen met deze soort visserij de visserij op haring met alle grootte-klassen van schepen

hebben beoefend? Is het de bewindslieden bekend dat men in Ierland nu begonnen is met een vlootuitbreiding van vaartuigen, geschikt voor dit type visserij? Is de recente aanschaf van een purse seiner, gebouwd door een Nederlandse werf hiervan geen sprekend voorbeeld? De kosten van het vaartuig bedroegen zelfs f 4,5 mln., de lengte is 26,50 m, het motorvermogen is 850 pk, het is uitgerust met 2 sonarinstallaties, gekoppeld aan een computer. Met behulp van een zodanige apparatuur kan bij wijze van spreken met de ogen dicht vis gevangen worden. Het laadvermogen van dat vaartuig is 110 ton gestorte vis. Is het niet veelzeggend dat een vaartuig van dat type ruimschoots valt binnen de door Ieren gestelde normen? Kan men er echter niet van overtuigd zijn dat het ten minste zo effectief is als een grote trawler van meer dan 33 m en 1100 pk?

Is het niet een nogal vreemde zaak als bovendien blijkt dat dit type Ierse vaartuigen aangeschaft wordt met subsidie uit de EEG-fondsen? De leden van bovengenoemde fracties verwezen ter illustratie naar het publikatieblad van de EEG van 18 februari 1977 waaruit blijkt dat recentelijk voor de aanschaf van 15 nieuwe vissersvaartuigen subsidie door Brussel is toegezegd. Overigens is eveneens subsidie toegezegd voor 50 nieuwe vissersvaartuigen voor Groot-Brittannië. Aan deze vloot-uitbreiding c.q. vernieuwing moet vrijwel zeker mede ten grondslag liggen de wens van de Ierse en Britse vissers om te komen tot instelling van exclusieve zones, welke niet vrij toegankelijk zijn voor vissers uit de andere lid-staten. Hoe is een en ander te rijmen met het toetredingsverdrag? Kunnen de bewindslieden zich verplaatsen in de gemoedsgesteldheid van allen die iets met de Nederlandse visserij te maken hebben als zij deze gang zaken waarnemen? Terwijl onze eigen vissersvloot steeds met overheidssteun verder heeft moeten inkrimpen en er inmiddels al zo'n 180 vissersvaartuigen in twee jaar tijd aan de visserij zijn onttrokken gaat men in andere lid-staten met gemeenschapsgeld vissersvlooten uitbreiden. Hoe kan dat? Moet het ook voor iedere belastingbetaler geen onverkwikkelijke zaak zijn te constateren dat met Nederlandse overheidsgelden schepen gesaneerd moeten worden terwijl diezelfde belastingbetaler mee moet betalen aan het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw, waaruit gelden beschikbaar gesteld worden voor opbouw van visserijvlooten elders in de EEG?

Is de drang naar exclusieve zones voor afzonderlijke lid-staten binnen de EEG niet des te meer onaanvaardbaar vanwege het feit dat alle lid-staten gezamenlijk wel onderhandelen over visrechten met derde landen? Is het feitelijk reserveren van exclusieve zones ten opzichte van andere lid-staten overigens niet ook onaanvaardbaar vanwege het feit dat men als EEG wel in zijn totaliteit onderhandelt met derde landen ten aanzien van het verkrijgen van visrechten aldaar, maar ook ten aanzien van het verlenen van visrechten in de EEG-wateren? Zal dat verlenen van visrechten in de EEG-wateren bij het treffen van eenzijdige maatregelen door lid-staten niet tot gevolg hebben dat andere lid-staten voor wat hun wateren betreft een meer dan evenredige concessie moeten doen? Om die redenen is het van belang dat de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Landbouw en Visserij bij de behandeling van dit wetsontwerp duidelijk zullen toezeggen binnen EEG-verband onder geen enkele voorwaarde akkoord te zullen gaan met regelingen, waardoor rechten van de Nederlandse visserij worden prijsgegeven.

Hoe zou het immers aan de visserij duidelijk te maken zijn wanneer de Nederlandse Regering door het doen van concessies in feite mee zou werken aan het faillissement van onze haringvloot, welke zo'n 1000 mensen te werk stelt? Gegeven het feit dat in de praktijk één arbeidsplaats in de visserij vijf arbeidsplaatsen aan directe en indirecte werkgelegenheid betekent, zou met het faillissement van de haringvloot een verlies van 5000 arbeidsplaatsen gemoeid zijn. Moet het daarom niet voor de hand liggen dat de Kamer niet eerder akkoord gaat met het betreffende wetsontwerp dan nadat de ministers deze garanties gegeven hebben?

De grenzen tussen de nationale zones

Ten aanzien van de buitengrens van de onderhavige zone is in de memorie van toelichting duidelijk gesteld dat met België en het Verenigd Koninkrijk zal worden uitgegaan van het equidistantiebeginsel. De hele commissie zou gaarne vernemen of het overleg met België en het Verenigd Koninkrijk op basis van het genoemde beginsel reeds is afgerond en geleid heeft tot een voor Nederland aanvaardbare begrenzing.

Hoe staat het in dit verband met de onderhandelingen met de Bondsrepubliek Duitsland? Is de opportuun lijkende gedachte op blz. 4 van de memorie van toelichting, om voor de afbakening van de visserijzone de grenzen van de afbakening van het continentale plat te volgen, middels overleg reeds gerealiseerd?

Hoe is de kwaliteit van de visgronden op respectievelijk het Nederlandse en het Duitse deel van het continentale plat? De commissie zag in het bijzonder met belangstelling uit naar het resultaat van de onderhandelingen met de Bondsrepubliek Duitsland inzake de mogelijkheden voor Nederlandse vissers op de Waddenzee ten noorden van Duitsland, alsmede op de Eems en Dollard, waar tot nu toe vrije toegang tot elkanders wateren bestond.

Vanuit de fractie van de P.P.R. werd nog gevraagd welke aanvullende regelingen noodzakelijk zijn nu de buitengrens van de Nederlandse zone samenvalt met de buitengrens van de zone van het Verenigd Koninkrijk, België en de Bondsrepubliek Duitsland. Welke internationaal juridische consequenties geeft dit fenomeen?

De positie van de Antillen

Kan de Minister van Defensie aangeven welke rol de Nederlandse Marine gaat vervullen bij de controle in de 200-mijlszone van de Nederlandse Antillen? Welke consequenties kunnen hieruit voortvloeien voor Nederland in geval van moeilijkheden tussen de Antillen en Venezuela? Door wie worden de onderhandelingen gevoerd met de buurlanden inzake de wateren rond de Nederlandse Antillen.

De bevoegdheden buiten de 200-mijlszone

In artikel 4, eerste lid van de Visserijwet zoals voorgesteld wordt gerefereerd aan de wateren bedoeld in artikel 1, vierde lid, onder b dus eveneens de wateren, grenzend aan de visserijzone, die bij algemene maatregel van bestuur als zeegebied zijn aangewezen. Deze wateren behoren sinds 1 januari 1977 tot visserijzones van andere lid-staten. De leden van de fracties van de K.V.P., de A.R.P. en de C.H.U. informeerden of eigenlijk niet Nederland noch andere lid-staten in aangrenzende visserijzones regels kunnen stellen anders dan krachtens gemeenschapsregels in samenwerking met de betrokken lid-staten, eventueel ook met derde landen. Indien deze opvatting juist zou zijn, dan kan Nederland artikel 4 (nieuw) nog niet gebruiken voor het stellen van regels voor vangsten buiten de visserijzone, omdat in het onderhavige artikel nog niet kan worden verwezen naar een internationale- of communautaire verplichting van die aard. Mutatis mutandis geldt dit dan evenzeer voor andere lid-staten, die verlangens te dien aanzien zouden wensen waar te maken.

Betekent een regeling buiten de 200-mijlszone voor EEG-staten niet een ongunstige concurrentiepositie ten opzichte van landen die zich in de betreffende wateren niet aan de vangstbeperking gebonden achten? De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen zich af of er andere regels dan vangstbeperking buiten de zone denkbaar zijn, opdat de vangstbeperking binnen de zone effectief kan zijn.

Het overleg met het Nederlandse bedrijfsleven

Mag er van worden uitgegaan – zo werd uit de fracties van K.V.P., A.R.P. en C.H.U. gevraagd – dat aan de voorbereiding van algemene maatregelen van bestuur gedegen overleg met de daarvoor in aanmerking komende bedrijfsorganisaties zal voorafgaan?

De leden van de P.v.d.A.-fractie informeerden naar de betekenis van artikel 3a, lid 2, gezien tegen het licht van het oude artikel 4.

In artikel I, onder C, artikel 3a, alsmede onder D, artikel 4 en onder F, artikel 9 wordt gesteld: «een voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in het eerste lid, wordt ons niet gedaan dan nadat de naar het oordeel van Onze Minister daarbij in belangrijke mate betrokken produkt- en bedrijfsschappen zijn gehoord». Wat betekenen, zo vroegen de leden van de V.V.D.-fractie, de woorden «in belangrijke mate betrokken»? Kan worden medegedeeld aan welke schappen hierbij wel en niet gedacht wordt om te worden gehoord? Op welke wijze zal aan dit «horen» inhoud worden gegeven? Het gaat immers om het geven van ver strekkende bevoegdheden aan de nationale overheid. Nationale maatregelen met betrekking tot de quotering van vangsten uitgevaardigd bij algemene maatregel van bestuur zullen naar het oordeel van de aan het woord zijnde leden, in goed overleg met de in aanmerking komende organisaties moeten worden voorbereid, opdat een maximale medewerking van de vissers verwacht mag worden. Zij zouden op voorhand alles in het werk gesteld willen zien om de onverkwikkelijke situaties dienaangaande in 1975 en 1976 te voorkomen.

Hebben de bewindslieden het voornemen om bij het uitvaardigen van maatregelen en voor de uitvoering ervan overleg te plegen met de andere lid-staten van de EG? Voorkomen moet worden dat Nederland op enigerlei wijze een stringenter beleid gaat voeren dan de andere lid-staten, ook al omdat – hopelijk binnen afzienbare tijd – tot een geharmoniseerd beleid zal moeten worden gekomen. De leden nu aan het woord zouden er ook in dit verband nog eens – wellicht ten overvloede – op willen wijzen dat de concurrentieverhouding tussen de Nederlandse vissers en die van de lid-staten niet duidelijk negatief zal mogen worden beïnvloed door de nieuwe (tijdelijke) nationale maatregelen. Dit te meer niet omdat «tijdelijk» in de praktijk lang pleegt te duren.

In het tweede lid van de eerdergenoemde artikelen 3a, 4 en 9, wordt het geven van voorschriften ter naleving van de bij algemene maatregel van bestuur uitgevaardigde maatregelen door het woord «kunnen», facultatief gesteld. Waarom is niet de volgende redactie gekozen: «2. Bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in het eerste lid, worden mede voorschriften gegeven in het belang van de aldaar bedoelde regelen»? Een dergelijke reactie leek de aan het woord zijnde leden meer consequent; immers als men gebodsbepalingen uitvaardigt zijn daarbij duidelijke nalevingsvoorschriften onmisbaar.

In verschillende artikelen van wetsontwerp 14 343 wordt gesteld dat een voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van een algemene maatregel van bestuur niet gedaan wordt dan nadat de naar het oordeel van de Minister daarbij in belangrijke mate betrokken produktschappen en bedrijfsschappen zijn gehoord. De leden van de fracties van de S.G.P. en DS'70 twijfelden eraan of het juist is dat de betreffende schappen slechts gehoord behoeven te worden. Welke interpretatie wordt aan het woord «gehoord» gegeven? In de praktijk is niet altijd gebleken dat dit betekent dat men rekening houdt met de mening van het bedrijfsleven. Het meest opmerkelijke voorbeeld dat deze leden zich nog levendig herinneren was het volstrekt negeren van het duidelijke standpunt van het Visserijenschap inzake het degraderen van het Ketelmeer en het Gooi- en Eemmeer tot randmeren ondanks het feit

dat die wateren in open verbinding met het IJsselmeer bleven staan. Hetzelfde geldt min of meer, naar deze leden begrepen, met betrekking tot het advies dat het Visserijchap uitbracht over dit wetsontwerp. Een bevredigend antwoord op de vraag wat onder «gehoord» moet worden verstaan is des te meer van belang vanwege het feit dat het bedrijfsleven moet weten waar het aan toe is. Het te gemakkelijk terzijde leggen van adviezen van de schappen zou kunnen resulteren in het aanwakken van de helaas toch reeds in ernstige mate bestaande verdeeldheid binnen de bedrijfsorganisaties. Het landelijk overleg met de toporganisaties mag daarom niet al te vrijblijvend zijn.

Mag in ieder geval wat betreft de uitvoering van maatregelen ingevolge de wijziging van de wet in het algemeen aangenomen worden dat deze niet stringenter zullen worden toegepast dan in andere lid-staten?

Artikel I, onderdeel E, van wetsontwerp 14 343

Dit voorstel gaf de leden van de fracties van de K.V.P., de V.V.D., de A.R.P., de C.H.U., DS'70 en de S.G.P. aanleiding tot het stellen van de volgende vragen.

Is de redactie van het nieuwe artikel 5 niet te beperkt? Is het niet juister, in verband met een eventuele strafvervolgung, om naast opvarenden ook eigenaren en exploitanten van vreemde vaartuigen te verbieden de visserij binnen de Nederlandse zone uit te oefenen? In dat geval zal via inbeslagname van het vaartuig een eventueel verhaal van opgelegde boetes mogelijk zijn.

Is voorts ook het in dit artikel gebruikte woord «vissersvaartuig» niet te beperkt? Het leek de hier sprekende leden meer voor de hand te liggen het woord «vissersvaartuig» te vervangen door «vaartuigen waarmee gevist wordt».

Zij vroegen voorts of in de wettekst de z.g. fabrieksschepen niet moeten worden genoemd. Deze vaartuigen kunnen zich beperken tot de verwerking van de vangst van de bij dat schip behorende «jagers». Deze leden vroegen de bewindslieden of het feit dat fabrieksschepen direct bij de vangst betrokken zijn hen aanleiding geeft artikel 5 daarmee uit te breiden. Op dit punt is het advies van het Visserijchap zonder commentaar genegeerd.

Overigens kan men zich afvragen of in ditzelfde artikel het woord «vissersvaartuig» niet te zeer beperkt is. De vraag is bij voorbeeld of onder dat begrip ook jachten vallen, waarmee het behulp van een speciaal daarvoor ontworpen net visserij plaatsvindt met een professioneel karakter. Zou het daarom niet beter zijn het in dit artikel genoemde woord «vissersvaartuig» te vervangen door «vaartuigen waarmee gevist wordt»?

De aard van de controle

Is in de besprekingen in de EEG de vraag aan de orde geweest of controle op de uitvoering van de wet zal geschieden door de marine van verschillende lid-staten en – indien dat zo is – is de organisatie van deze controle dan een zaak van de afzonderlijke lid-staten of van de Gemeenschap? Het was de leden van de fractie van de P.v.d.A. die deze vraag stelden opgevallen dat wetsontwerp 14 343 mede door de Minister van Defensie is ondertekend, terwijl dit bij de wijziging van de visserijwet niet is gebeurd.

Welke maatregelen overweegt de Regering te nemen – zo werd uit de C.P.N.-fractie gevraagd – ten aanzien van het naleven der quoteringsafspraken in het Nederlandse gebied van 200 mijl? Zal hierbij een grotere rol aan de Nederlandse marine worden toebedeeld? Zullen ook oorlogsschepen van andere (EEG-) nationaliteit de mogelijkheid hebben controle uit te oefenen in de zone die onder Nederlandse jurisdictie valt? Welke afspraken zijn er gemaakt over samenwerking bij de bewaking van de zee?

De bestaande quoteringsregelingen

De leden van de P.v.d.A.-fractie wilden graag het oordeel van de Regering weten over de al dan niet strijdigheid van het tot nu toe gehanteerde vergun-

ningenstelsel en de vigerende visserijwet. Is de wijziging van de visserijwet een sanctionering achteraf van de regelingen?

Zoals het er nu naar uitziet zal de instelling van de 200-mijlvisserijzone gebruikt worden om een uitgebreidere en verscherpte controle op de naleving van de quoteringsvoorschriften uit te voeren. Zoals reeds eerder uit de C.P.N.-fractie gesteld is, zullen deze voorschriften niet naar behoren kunnen worden nageleefd indien de vissers – en met name de eigenaar/vissers – daartoe financieel niet in staat worden gesteld. Daarover wordt in het onderhavige wetsontwerp niet gesproken.

Kunnen bewindslieden meedelen welke maatregelen in de loop der tijd zijn getroffen om de vissers financieel in staat te stellen de quoteringsvoorschriften na te leven zonder dat deze voorschriften neerkomen op een koude sanering van de Nederlandse vissersvloot?

Onder het voorbehoud dat de Regering tijdig zal reageren op deze vragen en opmerkingen, acht de bijzondere commissie de openbare behandeling van beide wetsontwerpen voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
De Boer

De griffier van de commissie,
De Beaufort